

سیمای اہل بیت علیہم السلام در آیینہ اشعار فارسی

www.ketab.ir

علی خوشہ چرخ آرائی

سرشناسه	: خوشه چرخ آرائی، علی، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: سیمای اهل بیت (علیهم السلام) در آئینه اشعار فارسی/ علی خوشه چرخ آرائی.
مشخصات نشر	: کاشان - آران و بیدگل: مرنجاب، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۱۱-۱۹-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۱۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: چهارده معصوم در ادبیات
موضوع	: خاندان نبوت در ادبیات
موضوع	: Muhammad, Prophet, d. 632 -- Family -- in literature
موضوع	: Fourteen Innocents of Shiite in literature *
موضوع	: شعر مذهبی فارسی -- مجموعه ها
موضوع	: Religious poetry, Persian -- Collections
موضوع	: شعر فارسی -- مجموعه ها
موضوع	: Persian poetry -- Collections
رده بندی کنگره	: PIR ۴۰۵۳ / ۹۱۳۹۵ خ ج
رده بندی دیویی	: ۸۴۱ / ۰۰۸۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۴۴۷۹۵

اشعارات مرنجاب

سیمای اهل بیت در آئینه اشعار فارسی

علی خوشه چرخ آرائی

❖ ناشر مرنجاب

❖ مدیر تولید علی اکبر دانی آران

❖ ویراستار علی محمد سلیمان محمّدی

❖ صفحه آرائی سید علیرضا خورشید

❖ نوبت چاپ اول / ۱۳۹۷

❖ شمارگان ۱۱۰۰ نسخه

❖ شابک ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۱۱-۱۹-۶

❖ چاپ زلال کوثر

❖ بها ۲۵۰۰ تومان

نشر مرنجاب، دفتر کاشان و آران و بیدگل: ۰۹۱۳۱۶۲۲۵۴۷

مرکز پخش: کتابخانه آستان مقدّس حضرت محمّد هلال بن علی (علیه السلام) تلفن: ۰۳۱-۵۴۷۶۳۳۱۳

شماره همراه نویسنده: ۰۹۱۳۳۶۲۲۳۰۷

۷.....	مقدمه
۱۹.....	پیامبر اعظم ﷺ در ادب فارسی
۳۴.....	سیمای رسول اکرم ﷺ در اشعار نظامی
۵۷.....	سیمای رسول اکرم ﷺ در مثنوی مولانا
۷۹.....	اعجاز نبوی در اشعار جامی
۹۲.....	بعثت، محمد ﷺ و شعر فارسی
۹۸.....	«خاتمیت نبوی» در شعر فارسی
۱۰۵.....	بعثت نبوی در جلوه‌گاه شعر معاصر
۱۰۹.....	شاعران فارسی‌گوی و ذکر حسین علی
۱۲۹.....	شعر و شاعری امام علی
۱۳۲.....	غذیر، علی و شعر فارسی
۱۳۷.....	نگاهی به اشعار علوی معاصر
۱۴۱.....	پژواک شخصیت امام علی در شعر معاصر
۱۴۵.....	شعر فاطمه و شاعران فاطمی
۱۷۰.....	دومین ستاره در قاب زرین سخن
۱۷۴.....	حسین، عاشورا و شعر فارسی
۱۹۱.....	حسین بن علی در شعر ناصر خسرو
۱۹۴.....	روایت عرفانی اقبال لاهوری از حماسه کربلا
۱۹۸.....	ویژگیهای شعر عاشورایی معاصر
۲۰۴.....	نماز ظهر عاشورا به روایت شعر فارسی
۲۱۷.....	سیمای حضرت سجاد در ادب پارسی
۲۲۳.....	پنجمین نور در آفاق شعر و ادب
۲۲۹.....	صادق آل محمد در آینه ادب فارسی
۲۳۴.....	مناقب کاظمی در شعر فارسی

۲۵۰.....	هشتمین خورشید در آئینه شعر فارسی.....
۲۵۴.....	حدیث سلسله الذهب به روایت شعر فارسی.....
۲۵۸.....	نگاهی به شعر رضوی معاصر.....
۲۶۳.....	خورشید نهم در آئینه شعر فارسی.....
۲۶۹.....	امام هادی علیه السلام در جلوه گاه شعر فارسی.....
۲۷۴.....	یازدهمین ستاره در ادب فارسی.....
۲۸۰.....	آخرین منجی در جلوه گاه ادب فارسی.....
۲۸۸.....	انتظار موعود در شعر معاصر.....
۲۹۲.....	حضرت زینب علیها السلام در آئینه شعر معاصر.....
۲۹۵.....	ابوفاضل علیه السلام در آینه ادب فارسی.....

مقدمه

سپاس بی‌کران خدای را که نعمت بیان و بنان را به انسان ارزانی کرد و پس از نام انسان و یادآوری آفرینش او نعمت ارزش بیان را به عنوان مظهر رحمت رحمانیه‌اش تذکر داد: «الرحمن عَلم القرآن حلل الاسان عَلمه البیان»، همچنین سوره‌ای به نام قلم نازل کرد و به آن سوگند خورد «ن و القلم و السطور» و درود بی‌پایان به روان پاک پیامبر مهربانی همو که قرآن چراغ روشن و مؤده دهنده و بیم دهنده و راهنمایی بشریتش نامید و صلوات پروردگار جهانیان نثار امامان معصوم و خاندان وحی که ستارگان درخشان آسمان امامت و ولایت و هدایت‌اند.

از نشان‌های الهی آفرینش، گویش‌ها و زبان‌های متفاوت و گوناگون است «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلَقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاجْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَاللُّوَانِكُمْ...»^۱ بی‌شک هر یک از زبان‌های دنیا دارای لطایف و ظرایفی است همچنان که زبان عربی به دلیل فروانی لطایف و ظرایفش و گنجایش و گستره عریض و طویل و عمیقش ظرف و قالب معارف بلند آسمانی قرار گرفته و قرآن به صورت عربی نازل گردیده اما لازم است، همگان بدانند زبان پارسی در بین زبان‌های رایج دارای ارزشی بس والا و جایگاهی بالا و باطنی عمیق و هماهنگی وثیق و قواعدی دقیق است و از ارجمندی آن همان بس که کتاب آسمانی زرتشت به زبان فارسی نازل شده گرچه کتاب الهی پیامبر خدا دستخوش تحریف گردید.

علاوه بر ماهیت زیبای زبان فارسی، استعداد درخشان و توانایی‌ها و دارایی‌های فارسی‌زبانان جاذبه این گویش را دو چندان نموده چنانچه از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله نقل است که فرمودند: «سلام مرا به برادرانم که اهل فارس هستند برسانید» و یا فرمودند: «اگر دانش در ستاره ثریا باشد مردانی از فارس به آن دست پیدا می‌کنند.»

این دو ویژگی یعنی ویژگی ذاتی لسان فارسی و ویژگی ذاتی صاحب لسان در خدمت معارف بلند و حیاتی و عقلانی قرار گرفت و چنان عظمت و شکوهی را آفرید که چشم هر بیننده با آن نمی‌تواند خیره می‌کند بیان حقایق و دقایق از جمله فضائل اهل بیت عصمت و طهارت سلام اله علیهم اجمعین در قالب نظم و نثر فارسی دو تأثیر بزرگ را به جای گذاشت اول این که هم‌اکنون معارف اصیل را در جامعه نهادینه کرد و دوم آن که بر غنای زبان فارسی افزود شاعران فارسی زبان مکتب اهل بیت علیهم السلام با ذوق و قریحه و صف‌ناپذیر در قالب شعر هر شنونده و خواننده‌ای را به وجد می‌آوردند

در این جا مناسب است از به‌کار استفاده کرده و سه مطلب را یادآور شوم مطلب اول، احساس افتخار؛ وقتی تاریخ ادب و شعر فارسی را می‌نگریم برگه‌های زرین در پرونده ادب و شعر فارسی می‌بینیم فقط کافی است قدری از اشعار دلنشین فردوسی، مولوی، حافظ، شهریار، پروین اعتصامی، جامی، صائب تبریزی، مقبل اصفهانی، محتشم کاشانی، صباحی بیدگلی، سبزواری و ... را زمزمه کنیم آن گاه در می‌یابیم چگونه این اشعار نغمه جان را صفا و دل را جلا می‌دهند آن گاه به قضاوت می‌نشینیم و شعر و شاعر فارسی را با اعماق وجودمان تحسین می‌کنیم. مطلب دوم، افسوس و تأسف من برای کم توجهی نسبت به شعر و ادب و زبان ملیح فارسی است هر روزه مشاهده می‌کنیم واژه‌های بیگانه وارد فرهنگ عمومی جامعه ما شده و اصالت زبان فارسی را تهدید می‌کند اشعار شاعران برجسته که همیشه ورد زبان ما بود جای خودش را به کلمات خلق الساعه و غریب داده و کتاب‌های گلستان و بوستان سعدی، دیوان حافظ، شاهنامه فردوسی، چهارده بند محتشم و ... جای خودش را به کتاب‌های رمان و داستان‌های تخیلی داده‌اند آن هم کتاب‌هایی که فرهنگ منحن غربی را ترویج می‌کند دروس و رشته‌های علوم انسانی

خصوصاً ادبیات فارسی با دیده تحقیر نگاه می‌شود در حالی که این علوم گاهی از دانش‌های ریاضی و پزشکی در مقاطعی مهم‌تر جلوه می‌کنند باید اعتراف کنم در بسیاری از علوم انسانی مثل جامعه‌شناسی، روانشناسی، مدیریت از بیگانگان تقلید می‌کنیم.

مطلب سوم، امید دانش پژوهان و اندیشمندان نسل نو با اندیشه‌های نو و حضور در عرصه علوم انسانی، من جمله ادبیات فارسی روح امید را در فضای علمی و عملی جامعه دمیده و گلستان پژمرده و بی‌رمق ادب و شعر را رونقی دوباره بخشیده‌اند.

در این جا لازم می‌دانم از زحمات ارزشمند برادر عزیز و پژوهشگر توانا جناب آقای علی خوشه‌چرخ که در جمع‌آوری بخشی از اشعار شاعران معاصر که در وصف پیامبر اسلام ﷺ و خاندان گرامش سروده‌اند، تلاش وافر نمود و قدردانی نمایم. بی‌تردید این مجموعه ماندگار شاهد عدل است بر مدعای ما. اشعاری را که جناب آقای علی خوشه‌چرخ که خودش از ارادتمندان به مساحت مقدس اهل بیت ﷺ است جمع‌آوری نموده حاوی پیام‌های متعددی است.

اولاً: شعرا و ادبای گمنام یا کم نام معرفی گردیده‌اند. ثانیاً: این اشعار به ما می‌فهماند که چگونه قطب نمای دل این شاعران و ادیبان زبده است، وجود آن‌ها را به سوی قطب عالم یعنی انسان کامل و حجت خدا و خلیفه الهی هدایت کرده که با قلبی آکنده از شور و احساس و شوق و محبت ترنم می‌کنند. ثالثاً: توانمندی و فراخ‌تری که در اشعار این شاعران تجلی کرده و ناخودآگاه هر خواننده‌ای را به تقدیر و تحسین وادار می‌دارد و بالاخره معنویتی که هم‌چون نوری که آن را در برگرفته باشد گویا این اشعار در شبی از نور با ناز و کرشمه خرامان خرامان می‌گذرند و رقص نور را در قلب مؤمن عارف تداعی می‌کند.

سید محمد موسوی

امام جمعه آران و بیدگل

۱۳۹۵/۱۰/۲۴

مقدمه

بارها شنیده‌ایم و گفته‌اند که زبان و ادبیات فارسی سنگ بنای هویت اسلامی و ایرانی ما را تشکیل می‌دهد. بی‌مفاخر ادب و فرهنگ ایرانی و مشاهیر شعر و اندیشه این سرزمین، عیار اعتبار و نام آری این ملک و ملت مغشوش می‌نماید. اما راست این است که آنچه پیش روی ماست چیزی جز آثار شعارها و فریادهای تحسین برانگیز است که کار زبان و ادبیات دیرسال این سرزمین اکنون به جایی رسیده است که «سرچشمه‌های قدیم خوشیده است» و چنان «سموم» بی‌توجهی و غفلت بر این «چمن» وزیده است که «عجب که برگ گلی ماند و بوی نسترنی».

نوجوانان دانش‌آموز، عشق و شیفتگی به فردوسی و حفظ و سعدی را از دست داده‌اند زیرا به یاد ندارند که در فضای خانه پدر یا مادر - به روان گشت - گلستان و بوستان و شاهنامه در دست داشته باشند و مجریان بی‌سواد رسانه ملی و خوانندگان و ترانه سرایان جوان و سر به هوا در پی چیزی هستند که نه حاوی شعور شعر است و نه دارای ادب و فرهیختگی. دانش‌جویان عزیز هم از ترس «شماتت همسایه» و «نقصان مایه» حاضر شده‌اند در رشته‌ای نام آور و حتی دهان پرکن مدرک بگیرند و بیکار باشند و بیگاری کنند اما نام رشته زبان و ادبیات فارسی را هرگز بر زبان نیاورند.

نشود کس یا کسانی دست برآورده‌اند که این تنها میراث ماندگار فرهنگ و فرزاندگی ایران اسلامی را به نابودی بکشانند که اگر از این «توهم توطئه» دست برداریم، رفتن جامعه

تا لب پرتگاه صعب بی‌توجهی و بی‌خیالی چندان اتفاقی نیست.

دریغ و درد که برخی از انبوه دانشجویان هم، روزگار کسب معرفت و دانش را با پایان‌نامه‌های آماده و یک بار مصرف سپری می‌کنند و نمی‌دانند که تیشه‌ای که به دست آن‌ها داده‌اند ریشه دوام و قوام فرهنگ و هنر ایرانی را نشانه رفته است.

این فقیر چندسالی است که توفیق یافته است در مصاحبه داوطلبان دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی شرکت می‌کند. خاطرات اشک‌آور این روزهای به راستی فراموش نشدنی - از حیث جانگرا بودن - سراسر انباشته از رفتار کسانی است که سال‌های سال ادبیات خوانده‌اند و متأسفانه ادبیات درس داده‌اند اما از خواندن سراپا درست و روان یک غزل حافظ برنمی‌آیند و نه تنها نامه دهخدا و فرهنگ معین را نمی‌شناسند و وقتی می‌پرسی تاریخ ادبیات دکتر صفی‌زکیست بی‌درنگ و نابهنگام می‌گویند از دکتر خانلری! ... از این نفثه المصذور می‌گذرم. به این دل خوش می‌داریم که تمدن ایرانی - اسلامی ما همیشه هنر از سرگذراندن بهران‌های گوناگون سیاسی و فرهنگی را داشته است و معدود جوانان کوشا و علاقه‌مند کار فرهنگ و ادب را رها نخواهند کرد. نیز چندان هم از سر ناامیدی سخن راندن را راه چاره و گره‌گشای ناامیدی‌ها و فروبستگی‌ها نباید دانست و همین که در گوشه و کنار جوانان و معلمان علاقه‌مند هم - همان با روغن شوق و پایمردی چراغ فضیلت و آگاهی را روشن نگاه می‌دارند مایه بسی امیدواری است. و چه بسیار شکر و سپاس خداوندی است.

دوست عزیز و خاطره‌ساز سالهای دانشجویی آقای علی خوشه‌چرخ آرانی از کسانی است که توانست خود را از قید روزمرگی و سعی میان کلاس درس و خانه رها کند و به چیزهایی دیگر از جنس پژوهش و نوآوری و مقاله‌نویسی و ... خویش را بیاراید.

این معلم کم‌بضاعت اکنون سرافراز است که ایشان پس از دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد (۱۳۸۴) که می‌توانست اولین و آخرین کار درگستره تحقیق و دانش‌اندوزی باشد - مانند هزاران نمونه دیگر - قلم را زمین‌نهاد و کاغذ برگرفت و قدم

در راهی گذاشت که بسیاری را در آن راه نیست.

مجموعه پیش روی شما یکی از یادگارهای دوره‌ای است که جناب خوشه‌چرخ عمر گرامی بر سر آن صرف کرده است تا گردن گردون سای لفظ را به گوهر معارف اهل البیت سلام الله علیهم اجمعین آراسته است این روی کرد پژوهشی یعنی مرور متون ادب فارسی به قصد برکشیدن نام مبارک حضرات ائمه هدی (علیهم السلام) چیزی جز دریافت عنایت الهی و توفیق ربّانی نیست. توفیق این معلم سخت کوش و خوش اندیش را در پاسداشت زبان و ادبیات فارسی و نشر فرهنگ و معارف اسلامی و تمدن دیرسال ایران عزیز از خداوند متعال خواستار است.

عبدالرضا مدرس زاده

۱۱ آذر ۱۳۹۴

اربعین حسینی

مقدمه

امروزه مقوله مقاله‌نویسی در حوزه مطالعات و تحقیقات، جایگاهی قابل اعتنا و اعتباری یافته است. اگر کسی، فراوانی و وسعت دایره یک پژوهش می‌توانست شاخصه‌ای برای یک اثر موفق نظر ببرد، امروز عوامل دیگری نیز در خلق یا آفرینش یک نوشته ارزشمند، دخیل هستند. عناصر و عواملی که از هر زاویه‌ای نگریسته شود گویای شکوه و عظمت اثر خواهد بود؛ عناصر چون گویایی، روانی، سادگی، اثربخشی و پیام و معانی از جمله عناصری است که در جای‌جای مقالات امروزی می‌تواند از معیارهای سنجش و ارزیابی فعالیت صاحبان و مدیران و کیفیت مقالات آنها دانست، مقالاتی که خود انواعی یافته و ویژگی‌هایی برای آن برسمدند؛ مثلاً در یک تقسیم‌بندی، موضوعی مقالات شامل علمی-ادبی، فلسفی تحلیلی-نظری (Analytical Articles) و مقالات مروری (تحلیل و ارزیابی انگاری) و مقاله دایره‌المعارف (Encyclopedia Articles) می‌گردد.

جدای از اشتراکات و تفاوت‌های انواع مقالات که شکل و ساختمان و محتوای مقالات را تعیین و ترسیم می‌کند، زاویه طرح مسئله، ادبیات تحقیق و هدف‌گذاری نویسندگان تا رسیدن به نتیجه مطلوب از اصول یک مقاله تحقیقی به شمار می‌رود و البته باید دانست که تعیین روش تحقیق (کمی یا کیفی و آمیخته) می‌تواند جهت‌گیری مقاله را

مشخص سازد.^۱

اما ادبیات تحقیقی در تحقیقات ادبی می‌تواند دو رویکرد به خود بگیرد. یکی مرور یا واکاوی و تحلیل یک اثر ادبی یا شخصیت با نگاه علمی و تحقیقی و مبتنی بر تحلیل کمی اثر یعنی استخراج از متن و محتوای داده‌ها و دیگری مرور واکاوی یک اثر ادبی یا شخصیت به واسطه ذوقیات و کشف مختصاتی که تا کنون بدان پرداخته نشده است.

از سویی چگونگی مطالعه اثر نظیر پرداختن به سبک دستوری، سبک دوره یا تاریخی و سبک شخصی می‌تواند روش نگارش مقالات ادبی را متفاوت و پیچیده‌تر نشان دهد. در چنین وضعیتی آن دسته از مقالات ادبی، بیشتر مورد اقبال خواهد بود که بتواند بیشتر از هر دو شیوه، بهره‌گیرنده جامعیت و اصالت یک موضوع بهتر نمایانده شود. نویسندۀ مقالات کتاب حاضر با اشراف بر این موضوع کوشیده است از پیوند دو عنصر مهم ادبیات به عنوان وسیله و ابزار و آیین‌ها - عنوان هدف و نتیجه تأثیر معناگرایی در ادب فارسی و فراوانی و ژرفانگاری آن را مورد تأکید قرار داده و با نگرش تاریخی (مرور سیر تاریخی و پیشینه شخصیت‌های ادبی و بیان نمونه‌هایی از آثار آنان) جلوه‌های ادبیات آیینی را به عنوان یک قالب و یا دسته‌ای قابل اعتنا در کتاب تقسیم‌بندی‌های رایج از ادب تعلیمی و عرفانی گرفته تا ادب عاشقانه و حماسی مطرح شده، نیجه به ابعاد وسیعی از نگاه‌های شاعرانه حوزه ادب آیینی از آرایه‌ها گرفته تا حکایت‌ها روایت‌های تاریخی و از نگاه‌های اعتقادی تا نگرش‌های زیباشناسانه جملگی در اهمیت قلمرو این گونه ادبی پراهمیت است و دقت نظر نویسنده مقالات را در قبال این گستره گسترده دوچندان می‌کند. از سویی باید نویسنده مقالات، زبان آفرینشگران ادبی را بفهمد و بشناسد و از سوی دیگر باید بر اشارات و استعارات پیچیده‌ای که ارزش‌های ادبی را بازشناسایی می‌کند اشراف داشته باشد.

۱. در تقسیم‌بندی رایج روش‌های تحقیقی کمی و کیفی انواعی دارد. در روش‌های کمی (توصیفی، پیمایشی، توصیف همبستگی، علمی مقایسه‌ای، شبه تجربی یا تحلیل محتوای کمی مورد توجه است و در روش‌های کیفی روش‌های مطالعه موردی، پدیدارشناسی، اقدام پژوهشی، قوم‌نگاری به، تحلیل گفتمان و گراند تئوری بیشتر توجه شده است.

به نظر می‌رسد این کتاب پیش‌درآمد و سرآغازی است بر تحقیقات و تتبعات ادبی که رویکرد کیفی‌گرایانه را شامل می‌شود و نویسنده برای رسیدن به چنین نقطه‌ای می‌بایست، نگاهی مروری و تاریخی و دایرة‌المعارفی داشته باشد و البته چنین نیز نشان می‌دهد.

صرف نظر از بررسی جایگاه و وضعیت فعلی تحلیل محتوایی آثار ادبیات آیینی که توأم با حواشی و نقطه‌نظرات گوناگونی می‌باشد، صاحب این مجموعه مقالات، گام‌های ارزشمندی در این مسیر برداشته به ویژه این که او دارای کارنامه‌ای روشن و درخشان است. تجربه تریبسی سال تدریس در مدرسه و دانشگاه، تجربه نگارش حدود دویست مقاله ادبی و کسب عناوین برتر همایش‌ها و جشنواره‌های ادبی و چاپ بسیاری از مقالات در جراید و نشریات معتبر ادبی کشور و کسب عناوین مؤثر در مجامع و انجمن‌های بین‌المللی و ملّی زبان ادبی فارسی به وسیله آقای علی خوشه‌چرخ، همگی گویای توانایی‌هایی است که از یک پژوهشگر ادبی انتظار می‌رود. رهیافت‌های ایشان را باید ارج نهاد و استمرار این پویه مقدّس که در یونس با معنویات و به ویژه در تبلور جلوه‌های رفتاری و شخصیتی آخرین حلقه سلسله نبوی (حضرت محمد مصطفی ﷺ) و خاندان امامت و ولایت است) را چشم‌انتظاریم؛ چرا که همراه درازی در پیش است و هم ژرفای تحلیل محتوای این آثار نیازمند نهضتی فراگیر که بر عهده پژوهشگران متعهد و متدین چون محقق پرکار و خدوم جناب آقای علی خوشه‌چرخ است.

میشم نمکی - مسئول انجمن اهل قلم شهرستان آران و بیدگل

مقدمه

شعر زایش اندیشه، عاطفه، باورهای اجتماعی، ارزش ها، دردمندی ها و آرمان های شاعران است که در گره زندگی انسان ها و در شکل مطلوب می تواند به ایجاد تحول، نگرش و فرایندهای گوناگون ارزشی- دینی منتج گردد. اگر آفرینش این اثر شعری، ترجمان اندیشه و ارزش های دینی، باورهای اعتقادی، الهی و فرهنگی باشد، به عنوان شعر آیینی تلقی می گردد که دارای درون مایه دینی و بازخوانی، عشق و ارادت به ائمه هدی (علیهم السلام) است؛ به بیان دیگر ادبیات آیینی ستایش خوبی ها و شکوه و عظمت هاست با سوز و سوگ سروده هایی در فقدان بزرگان دینی و البته در کنار این تبجیل ها، نفرین، نفرت و پرهیز از زشت کاری زشت کاران. توفیق بر آثار ادبی از آغاز نگارش تاریخ ادبیات گران قدر و گران سنگ مان مؤید این موضوع است که شعر و ادب فارسی ما با مهر و عشق رسول اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) و اهل بیت مطهر و معزز ایشان عظیم شده است و به راستی که چه ابزاری بهتر از شعر و ادب در ستایش خوبان و مهربانان و معرفی اسوه ها و سرمشق های بشری و کدام الگو بهتر از اولیای الهی و بزرگان دینی؟ این چراغان هدایت در تاریکستان ها و کشتی های نجات در خیزاب و طوفان های دنیایی.

توصیف شخصیت و طرح فضایل و مناقب نبوی، علوی، فاطمی، حسنی و حسینی (علیهم السلام) و دیگر پیشوایان دین تا آخرین ذخیره امامت (عجل الله تعالی فرجه) و حتی اصحاب و پیوستگان این ستارگان فروزان و فنا ناپذیر، بخشی از ادبیات آیینی ما را دربر می گیرد و بی شک برترین و مهم ترین وظیفه و رسالت عظیم ادبیات آیینی ما در طول تاریخ، بیان

غربت‌ها و ترسیم مظلومیت‌ها، فضایل و مناقب برجسته و شناساندن آنان در نقش الگویی و پیش‌گامی است. از ویژگی‌های برجسته شعر و ادب فارسی، عشق و ارادت شاعران به ویژه شاعران شیعی به پیشوایان و رهبران الهی و ائمه هدی علیهم‌السلام است و بی‌شک هیچ یک از امامان معصوم و حتی اصحاب و دلدادگان و پیوستگان آنان را نمی‌توان یافت که شاعر و نویسنده فارسی زبان در مدح و منقبت آنان شعر و یا سخنی بر زبان جاری نکرده باشد و چه بسیارند هنرورزان و هنرمندان و سخن‌ورانی که راز مانایی نامشان در پرتو آهنگ‌های آنان در حوزه خاندان نبوی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم است.

با ذکر این موضوع که هرچند در خصوص بسیاری از پیشوایان هدایت و ائمه معصومین علیهم‌السلام مانند پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، امام علی علیه‌السلام، امام حسن علیه‌السلام، امام حسین علیه‌السلام و ... و حتی پیوستگان آنان و حوادث جزئی و کلی مرتبط با حیات آنها، اشعار ارزشمند و گران قدری از اغاز زایش و رویش شعر فارسی تا دوره معاصر وجود دارد ولی بعضی کاستی‌ها در برخی دیگر از حوزه‌های مذهبی نیز مشهود است. مثلاً به راحتی نمی‌توانیم یک شعر پر بار و بالنده و پرجاذبه در حوزه ادبیات در مدح و ستایش امام باقر علیه‌السلام و امام صادق علیه‌السلام و یا امام جواد علیه‌السلام بیابیم و گویا این حوزه از شخصیت امامان معصوم علیهم‌السلام هنوز در تصرف زبان و خیال شاعران بر نیامده و یا کمتر در آمده است که این موضوع، مسئولیت، دقت و همت شاعران معاصر را جهت برجستگی و نمایانی و رفع غربت آنان می‌طلبد و اوضاع خطیر دوره حاضر ایجاب می‌کند که شاعران بکوشند تا زوایای نهفته و ناگفته شخصیت آنان را آشکار کنند تا از این طریق شکوه مندی و عظمت شخصیت آنان هویدا گردد.

در این مجموعه تلاش شده است که جایگاه و منزلت شخصیت‌های بزرگ انسانی و اسوه‌های برجسته بشری؛ پیامبر اعظم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت معصومین علیهم‌السلام که در قالب مقاله در همایش‌های بین‌المللی، ملی و نشریات علمی- تخصصی و ترویجی و هم چنین جراید و روزنامه‌های رسمی کشور با محوریت ادبیات آیینی چاپ شده است به ارادتمندان و علاقه‌مندان یکی از دو ثقل ثقیل و حصن حصین الهی- اهل بیت علیهم‌السلام - تقدیم گردد.

بر خود لازم می‌دانم از هدایت و ارشاد حضرت آیت‌الله موسوی امام جمعه محبوب
شهرستان آران و بیدگل و همچنین راهنمایی‌های استاد فرهیخته جناب دکتر عبدالرضا
مدرس زاده که بضاعت مزجاء خویش را مرهون و مدیون ایشان می‌دانم و نیز از دوست
فرزانه جناب آقای میثم نمکی سپاس دانی و قدرشناسی نمایم.

علی خوشه‌چرخ آرانی

۹۵/۱۰/۱۵

www.ketab.ir